เรื่อง เกาะทวี: เกาะที่หายไปจากกำแพงเพชร

รายละเอียด

เกาะทวี: เกาะที่หายไปจากกำแพงเพชร

ถ้าใครสักคนถามว่า “เกาะทวีอยู่ตรงไหนของกำแพงเพชร” คำตอบในวันนี้อาจไม่ง่ายนัก เพราะไม่มีเรือให้โดยสาร ไม่มีสะพานให้ข้าม และไม่มีแม่น้ำล้อมรอบเหมือนเกาะในความทรงจำ เกาะทวีตั้งอยู่กลางเมืองกำแพงเพชร ท่ามกลางถนน บ้านเรือน และร้านค้า แต่คนในพื้นที่ก็ยังคงเรียกมันว่า “เกาะทวี”

แม้แม่น้ำปิงจะเปลี่ยนสายและเมืองขยายเข้ามาแทนที่ แต่สิ่งที่น่าสนใจกว่าการตามหาว่าเกาะเคยอยู่ตรงไหน คือ คำถามที่ว่า เมื่อเกาะหายไปแล้ว เหตุใดความเป็นเกาะจึงยังอยู่?

คำตอบซ่อนอยู่ในวิถีชีวิตและประเพณี "กลางบ้าน" ของชุมชนแห่งนี้

ประเพณีแรกคือ “ผ้าป่ากลางบ้าน” เปลี่ยนพื้นที่หน้าบ้านและถนนธรรมดาให้กลายเป็นพื้นที่พิธีกรรมร่วมกัน พระสงฆ์เดินผ่านชุมชน ผู้คนเตรียมพุ่มผ้าป่า ออกมาพบปะ ทำบุญ และพูดคุย คำว่า "กลางบ้าน" จึงไม่ได้หมายถึงแค่สถานที่ แต่หมายถึงการนำประเพณีออกมาอยู่ท่ามกลางชีวิตประจำวัน ลบเส้นแบ่งกำแพงบ้านให้ทุกคนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน

อีกหนึ่งเอกลักษณ์คือ “ลอยกระทงกลางบ้าน” ที่จัดร่วมกับชุมชนคู่ขนานอย่าง “ทรัพย์ทวี” (อ้างอิงจากฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกำแพงเพชร) ความพิเศษคือ พวกเขาไม่ลอยกระทงในคืนวันเพ็ญพร้อมกับงานใหญ่ของเมือง แต่เลือกจะ “รอ” จนถึงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 12

ทำไมต้องลอยกระทงช้ากว่าคนอื่นหนึ่งวัน?
เพราะคืนวันเพ็ญคือเวลาของเมือง แต่คืนถัดมาคือ "เวลาของชุมชน" เมื่อเสร็จภารกิจจากงานใหญ่ ผู้คนจะกลับเข้าบ้าน นำอาหารมารวมกัน นั่งกินข้าว สังสรรค์ ร่วมกันทำกระทง แล้วจึงนำออกไปแห่และลอยลงแม่น้ำปิงร่วมกัน เทศกาลเดียวกันนี้จึงมีสองจังหวะ จังหวะแรกเป็นของเมือง และจังหวะที่สองเป็นของคนบ้านเดียวกัน

หากมองจากแผนที่ เกาะทวีอาจเป็นเพียงชุมชนธรรมดาที่ไม่มีผืนน้ำล้อมรอบ แต่หากมองผ่านพิธีกรรม นี่คือเกาะที่ไม่ได้สร้างจากน้ำ แต่สร้างจาก "ความสัมพันธ์ของผู้คน"

คำถามสุดท้ายจึงอาจไม่ใช่ “เกาะทวีเคยอยู่ตรงไหน?” แต่เป็น “เมื่อเกาะหายไปแล้ว อะไรทำให้คนยังเป็นชาว

The Office Of Academic Resource Information And Technology

เกาะทวี?”

คำตอบคงไม่อยู่ใต้ผืนน้ำ แต่อยู่บนถนนเส้นเดิม เสียงพูดคุยหน้าบ้าน และคืนแรม 1 ค่ำ ที่พวกเขายังคงกลับมารวมตัวกัน เกาะอาจหายไปจากภูมิประเทศ แต่ตราบใดที่ผู้คนยังจำวิธีอยู่ร่วมกันได้ เกาะทวีก็ไม่เคยหายไปจริง ๆ

สถานที่: ชุมชนเกาะทวี

พิกัด: https://maps.app.goo.gl/FAuTo7aAmN7jZ86NA?g_st=ac

หมายเหตุ: เรียบเรียงจากฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกำแพงเพชร และข้อมูลประวัติศาสตร์-วัฒนธรรมท้องถิ่น

แหล่งข้อมูล

- เทศบาลเมืองกำแพงเพชร – ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลประเพณี “ลอยกระทงกลางบ้าน” ของชุมชนเกาะทวีและทรัพย์ทวี
- เอกสารด้านศิลปวัฒนธรรมและชุมชนท้องถิ่นกำแพงเพชร ข้อมูลประกอบเรื่องประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชน
- ข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองกำแพงเพชร ใช้ประกอบการเรียบเรียงบริบทของพื้นที่และความทรงจำเกี่ยวกับเกาะทวี

คำสำคัญ : เกาะทวี กำแพงเพชร ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องเล่าชุมชน ลอยกระทง

ที่มา : https://www.facebook.com/photo/?fbid=20242411155310 79&set=a.792004665421403

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2026-08-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2552&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology